

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemški naklepi.

Dogodbe, ki se vršé tam doli v deželi starih Faraonov, imajo tudi za nas, za ves evropski kontinent svojo velevažno stran. Ko bi tudi za nas ne imeli čutljivih nasledkov, dajo vsaj neprecenljivo priliko, prepričati se, kako, kakor se je naglašalo v francoskem parlamentu, „fatalna roka“ železnega kancelarja tam doli meša karte, kako slabo je podprt evropski mir, zavisujoč jedino od dobre ali slabe volje posamičnega moža, čegar vse dejanje in nehanje teži le na to, prouzročiti razpore, oslabiti posamične velevalisti, hujskajoč drugo proti drugej, in naposled izzvati splošni boj, boj vseh proti vsem, v katerem bi se sam okoristil.

Dobro vedoč, da ima na levo in desno državi, ki sta si silovito in krivično njegovo politiko zapisale na rovaš, da Francoska ne pozabi nikdar l. 1870., plačanih pet milijard in svoje bogate Alzacije in Lorene, in da na drugej strani Rusija preži, povrniti mu nehvaležnost in izdajo na berlinskem kongresu, dela Bismark le na to, da se mu omogoči, jedno teh držav napasti samo, da bi jej nihče ne prišel na pomoč, da bi po vrsti pogazil obe in tako vtemeljil nadvlado Nemcev v vsej Evropi.

Vse delovanje nemških državnikov in diplomatov ima jedini smoter, osamiti imenovani vlasti.

Uže se je železnemu kancelaru posrečilo, da v Belem Gradu prevaguje nemški vpliv, da je v Bukureštu moral umakniti se Bratiano, ki je bil poznat prijatelj Rusiji, in uže so razmere v Črnej Gori postale tako neznosne, da mora knez sam potovati v Petrograd iskat pomoči in sveta. Kako odločuje jedino nemški vpliv pri nas, o tem nij treba niti besede. Vse kaže, da Bismark dela po znanem gaslu „divide et impera“ in da se pripravlja na velik boj. Da je temu tako, razvidno je iz poluradnih časopisov nemških, ki tega nikakor ne taječ kar naravnost silijo na boj.

Tako prinaša časopis „Reichsbote“ pod naslovom „Ruska, Poljska in nemška narodno-gospodar-

ska politika“ članek, v katerem dokazuje nujnost boja z Rusijo in svetuje vladi, naj si v ta namen pridobi Poljake, kakor si je uže pridobila Avstrijo. „Če pomislimo,“ pravi „Reichsbote“, „kaka perspektiva se kaže nam v osrednji Evropi v političnem in gospodarskem oziru, ko bi bil nevarnosti ne-estanega vznemirjenja na vzhodu storjen konec jedenkrat za vselej in bi bil našim obrtniškim izdelkom osiguran promet proti Črnemu Morju in še dalje proti vzhodu, moramo priznavati, da bi nas tudi največja zmernost in nenavadna lojalnost ne mogli zadržati, da ne bi porabili prve ugodne prilike in vkupe z Avstrijo in s Poljsko postavili mejnike tam kje za Smolenskom, pregnavši vse te Skobeljeve, Katkove in njihove druge nazaj tja, od koder so prišli pretit evropske civilizaciji in kazit gospodarsko bodočnost Nemčije.“

„Kadarkoli bi se prikazala za to prilika, imel bi tak boj vsikdar pomembo obrambe proti neznosnemu položaju, do katerega je osrednja Evropa privedlo vedno nenasiljivo rusko poželenje po prisvojitvah dežel. Če imamo priliko, kakeršno nam ponuja panslavistična besnost in če prevzamemo odgovornost za pričetek boja, kako dolgo imamo še svobodno voljo, da bi še čakali, dokler prikipi ruska zaslepljenost na tako stopinjo, da ne bomo imeli več izbire? V vsakem slučaju mora ta boj biti najprej končan, potem dosežemo vse, kar more zagotoviti naše politične in gospodarske interese, vsled katerih potem prične nova doba za osrednjo Evropo.“

„Imenovali smo mej svojimi zavezniki tudi Poljake; kajti sodeč po preteklosti nij možno dvomiti, da nam Poljaki radi pomorejo, pognati Rusa do njegovih lastnih mej nazaj. Da bi na naši strani to imelo nujni nasledek, da se ustanovi kraljevina poljska, ki bi z osrednjo Evropo stala v ozkeje zvezi, o tem tudi nij dvoma. Le velika, v narodnem oziru zadovoljna Poljska, ki bi bila v tesnej zvezi z Avstrijo in Nemčijo ter pod žezlom avstrijske ali saksonske sekundo-geniture, bila bi mejni zid, kateri bi varoval Ev-

ropo Rusije. In le velika sarmatska ravan do obali Črnega Morja, tesno priklopljena k osrednji Evropi, bi priredila gospodarsko ozemlje, katero bi se vzajemno dopolnovalo, ob straneh cvetoče poljedeljstvo pa bi dajalo obrtniji vsa sredstva, katerih bodoči razvoj osrednje Evrope nujno potrebuje. Na strani poljske je to le vprašanje neodvisnosti in bodoče moči, ako se jim posreči otresti ruski jarem . . .“

To so zlati gradovi, katere obeta Nemčija Poljakom. Poljska kraljevina naj bi bila ono sredstvo, s katerim bi se Poljaki zaslepili, da bi šli za Nemce po kostanj v ogenj. A surova nemška sila v Poznanskej, silovito postopanje proti Poljakom, ponemčevanje šol in uradov in uničevanje vsega poljskega svojstva, je menda Poljakom dovolj razbistrilo oči, česa bi jim bilo pričakovati, ko bi jih Bismark vse dobil v pest. Ako se uže zdaj poljska mladež v okrožji Wągrowiec poučuje v petji po pesni:

„Auf der grünen Wiese sitzt der zajac,
Mit den kleinen Pfötchen prezbierajac;
Jabym auch so prezbieral,
Wenn ich takie pfotki miał“

ako se strogo prepoveduje poljski govor v šoli in celo zabranjuje otrokom pri krstu dajati poljska imena, potem vsak še tako šovinističen Poljak lahko uvideva, kaka so nebesa, katera jim je pripravil Bismark in da bi, poslušaje njegove milo baveče glasove, prišli le z dežja pod kap.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 30. avgusta.

Črnogorski knez Nikica odpravil se je včeraj z Dunaja v Peterburg. Kolikor je razvideti iz poročil, bil je povsodi v naših dvornih in vladnih krogih vzprijeman veselo in prijano, in nikjer se nij rezodelo, da bi „pisma iz Kalinovca“, katera razglasit je pohitel „Pester Lloyd“, količjak pretrgala prijateljske vezi mej Avstrijo in Črno Goro. Knez Nikica pokazal je s tem svojim pohodom z nova, da se agitacija v njegovej državi proti avstrijskim težnjam v Hercegovini godi brez njegove

LISTEK.

Pismo avskultanta Brodnika svojemu očetu dvornemu svetovalcu.

Mili oče! Ko sem bil še slušatelj prava na Dunaji, pripovedoval si mi večkrat o resnobi in častitljivosti kolegijalnih sej pri sodiščih in mi praktično razlagal instrukcije za sodišča. Svete boječnosti poln sem Te poslušal in v duhu videl resne može sedeče okolo svetovalske mize, na čelu jim predsednika, ki vodi posvetovanje, na konci posvetovanja pa glasovanje, vselej zadnji glasujoč in ne vmešavajoč se v posvetovanje. Po Tvojih povestih vstal je referent, razložil predmet in nasvetoval formulirano rešitev. Vsi drugi so ga vestno poslušali, jeden ali drugi je prosil razjasnila, včasih govoril za izpremembo rešitve in — naposled glasovali so, predsednik pa nij nikomur segal v besedo.

Oče! O Tvojem času je morebiti bilo tako,

zdaj nij več; vsaj pri našem sodišči ne! Mi nijmamo nikakega zbornega sodišča. Referent pride in imenuje svoj referat. Hitro mu seže predsednik v besedo, namreč: „Gospodje, to pa bomo tako-le napravili itd.“ Nikdo se ne protivi predsednikovim besedam, vsi so zadovoljni s predsednikovim mnenjem — in jaz zapisnikar pišem na referat: 22./7. 82. Predsednik J., votanti J., referent J., — jednoglasno, Brodnik s. r.

Pri stvareh, ki predsednika ne zanimajo, razloži referent samo bistvo, — pa res ne več nego jedro — stvari, nihče ne posluša in sklep je — jednoglasen!

Pri porotnih sodiščih prinese predsednik vprašanja do porotnikov, pred začetkom obravnave konečno redigirana in avtografiрана s soboj, on ve sodbo uže pred začetkom obravnave, in kaj dela pri obravnavi? — On se ves čas trudi in muči, da bi siloma stlačil v porotniške glave svojo uže pred obravnavo skleneno sodbo. Prisledniki delajo svoje referate ali pa mirno sedijo, in nedavno je jeden,

ko je predsednik objavil, da se bode sodišče zaradi sklepanja o nekem predlogu odmaknilo, obsedel na svojem naslonjači — speč!

Oče! To je naš collegium, to so naša porotna sodišča! Če govoriš z grofom Hohenwartom ali drugimi člani štedilne komisije, reci jim, naj odpravijo porotnike pri navadnih deliktih in naj prihranijo ogromne stroške porotnih sodišč. Jaz sem se uveril, da po navadi se predsedniku posreči, da prepriča porotnike o svojej sodbi, zakaj pa bi bi „pravni pouk“? — Odpravite uže jedenkrat to — drago zмотo! Saj smo videli, da niso nikakešen ščit pravičnih sodeb.

H koncu še jedno smešno o „mojem“ svetovalci. Mož je bil tudi jedenkrat v prvi latinskejšoli. Učiti se je imel: ala alae, anima animae, rana ranae itd. Imel je slab spomin, katerega je samo s svojo marljivostjo polagoma poostril. Profesor jim je naložil, naučiti se „vocabulas“. Deček hodi po sobi gori in doli: rana ranae: der Frosch, anima: die Seele itd. Ponavlja in ponavlja, reglja od vrha dol

volje, da je on za svojo osobo Avstriji odkritosrčen prijatelj. Nekateri listi tudi poudarjajo, da so se pri tej priliki na Dunaji dogovarjali, kako je herceg vsake begunce pripraviti iz Črne Gore domov.

Novi poglavar deželne vlade za **Bosno in Hercegovino**, fzm. baron Ivan Appel prišel je predvčeranjim v Sarajevo ter nastopil svojo službo. Baron Appel je slučajno Slavonec, rodil se je namreč 1826. leta v Sikirevcih v Slavoniji od očeta podmaršala viteza Appela. Zdaj je torej v 57. letu svoje dobe. Na njem hvalijo energijo in brezobzirnost in sploh pravijo, da se ne bo dal omejiti v svojem vojaškem delokrogu, temveč da hoče časi pogledati tudi v civilno upravo bosensko. — Zadnji broj uradnega „Sarajevskega Lista“ objavlja zopet osem važnih personalnih izprememb v uradništvu Bosne in Hercegovine. Minister Kallay kaže, da je „mož jeklen“.

Vnanje države.

Srbska skupščina se letos snide bolj pozno v jesen, meseca novembra, ker bodo še le tedaj z žetvijo gotovi. Raven o proračunu se bodo še posvetovali o temeljnih izpremembah trgovinskega zakonika, o prikladnem menjemnem pravu in njega postopniku, še o družih reformah, tako tudi, kako dobiti novih pripomočkov za splošno izomiko in gospodarski napredek. Zborovanje to ne bo dolgo trajalo.

Iz Carigrada: V nedeljo podal se je Said paša k lordu Dufferinu naznaniti mu, da Turčija odobruje **vojaško pogodbo**, kakeršno je predložila Angleška in je tudi sklenila, Arabi pašo razglasiti upornikom. Vojaska ta pogodba pa bi imela te-le točke: 1. V prvo turško vojsko je določenih 6000 mož. To vojsko pomnožiti je dovoljeno le tedaj, če sta se poprej sporazumeli obe vlasti. 2. Turki stopijo na kopno pri Abukiru, Rosetti in Damietti. 3. Deželo ostavita obe vojski ob jednem in istem času, in pri tem ne smeta si ničesar izgovoriti. 4. Vojski smeta se gibati tako, kakor želita in hočeta oba poveljnika. 5. Imenovanje častnika iz turškega generalstaba pri angleškem poveljniku in jednega častnika iz angleškega generalstaba pri turškem poveljniku naj obvelja. — Najbrž pripravili so Turčijo prijateljski svetje evropskih vlastij, da je odobrila le-to pogodbo; kako pa se bo vedla ta pogodba v življenji, na bojiščih, to je drugo vprašanje. Dasi ravno je general Wolseley, ki denes stojiš svojo avantgardo pri Kassasinu, uže lepo napredoval po poti od sueškega kanala naprej do Kajire, vender mu novica, da je Turčija odobrila vojaško pogodbo, nij baš prav prišla. Sodelovanje Turkov bo Angležem zmirom bolj za nadlego in nepotje, nego-li za pomoč, kajti, naj ima angleški poveljnik še tako prednost in nadzorstvo, vender takim zaveznikom, kot so to Turki, nikdar nij upati in vedno bodo morali nekateri regimenti biti pripravljeni, da Turku gledajo na prste. Angleška vlada bode torej morala končno uredbo vojaške pogodbe s Turčijo odložiti za tako dolgo, dokler se Wolseleyu posreči, Egipčane dobro pobiti in približati se glavnemu mestu dežele, Kajiri. A ne samo strateški oziri, temveč tudi razlogi diplomatični zahtevajo Angleške v dobro, da je Arabi popolnem uničen, predno stopi prvi otomansk vojak na egiptovsko zemljo. Zmaga angleška mora biti popolna, drugače bo šel od mošeje do mošeje glas, da sama cesarica in vladarica Indije nij mogla brez turške podpore v kraj dejati Arabi pašo. Turška intervencija odvzela bi Angležem precej veljave v muzelemanskem svetu, zatorej mora angleška diplomacija vse storiti, da ne moti Turek angleških poveljnikov v Egiptu. Vsekako

dna, od dna do vrha, glava pa še ne zna vokabul. Pri njem v istej sobi je stanoval „realec“, ki nij nič vedel o latinščini. In ko naš primanus zopet jedenkrat od spredaj začne regljati svoje vokabule, vedno še čitajoč, začne mu realec „iz glave“ — nek profesor na gimnaziji, večinom od Slovencev obiskovanej, pravi „od zunaj“ (auswendig!) — ropotati vso latinsko nalogo. Naš latinec pa se tako razsrdi nad nesramnim zasmehovalcem, da skoči nanj, realec zbeži v temno kuhinjo, latinec za njim in v kuhinji zgrabi latinec prvo glavo, ki jo v temi doseže z rokami in jo lasá in potresa. Lasána glava začne se dreti, pa od jeze gluh latinec trese in trese. Najedenkrat pa ga realec prime od zadaj za roke — latinec je lasal hčer svoje stanovalske gospe, svojo otročjo ljubico. Mati pride zraven, vrišč in krik in jok in prošnja za odpuščenje! Odpuštilo se mu je, pa na glas se nij več učil vokabul.

Čas me kliče k obravnavi, zato Ti roke poljublja

Tvoj hvaležni

Mirko.

je zabelježiti denes istino, da je Turčija končno vender-le odnehala ter je za ta pot obveljala Angleževa.

Iz Egipta: Kakor kaže, so Angleži šli v nedeljo po dolini Tumulat naprej ter zapornico v Kassasinu vzeli si brez boja. Ker so dobili tudi železničnega materiala in zlasti več lokomotiv iz Aleksandrije v Ismajlijo, to bi ne bilo nobenih ovir več za Angleže, če hočejo s svojo vojsko iti nad glavno moč Egipčanov pri Tel-el-Kebiru. Da stvar hitro napreduje in se kmalu izvrši železi je Angležem s strateškega stališča osobito zdaj, ko je vojaška pogodba sklenena in imajo v Egipt priti tudi turške čete. Iz poročil, ki so včeraj in predvčeranjim prišla z bojišča, nij razbrati nič posebnega, sklega pa se lahko iz njih, da Egipčanom zastran zadnjega poraza, ki so ga jim Angleži prizadejali pri Mah-same, pogum nij še odpadel in da še ne mislijo orožja izpustiti iz rok. Pripravljajo se celo na to, kako bi napadli Port-Said. Pri Aleksandriji pa posnemajo Angleže. Tudi oni pošiljajo svoje vojake, da preiskujejo sovražnikov položaj; tako se se bili v soboto prikazali iz King Osmana, severo zahodno od Kasr-el Dauara, ali angleška baterija jih je takoj zapodila nazaj. — Avstrijski podaniki, ki so jih Egipčani z „Nautilusom“ vred ujen pri Abukiru so zdaj zopet prosti. General Wolseley brzojavil je Arabiju, da ujetniki nijso Angleži nego Avstrijci. General Wolseley, ki je tu posredoval za avstrijske podanike, pa nij avstrijsk konzul!

V Perziji je tudi začelo vreti. Glavar Dahtiaresov se je uprl proti vladi Jspahana, katerej mora biti ta rod podložen, ter plenil in ropal po vsej okolici do vrat Jspahana. Guverner Jspahana dá v imenu perzijske vlade tega glavarja umoriti ter pošlje može k Dahtiaresom, povedat, da naj bodo mirni in plačajo davek. Ali Dahtiaresi so poslance umorili, zbrali se v čete in so zdaj na potu nad Jspahan. Guverner, sin perzijskega šaha, poslal je vojakov, da upornike ustavijo. Ti nemiri utegnejo imeti velike posledice.

Dopisi.

Iz Kamnika 27. avg. [Izv. dop.] Izvolitev nove izpraševalne komisije za učitelje je torej dovršena! — Da, resnično veseliti se zamore naš narod te dobrote, ki mu jo je vlada v novič natrosila. Posebno laskavo je čuti to novico za nas Kamničane, ker kakor denes razmere stoje, pričakovati nam je z novim šolskim letom izpremembe pri našem učiteljstvu. Izreči moramo, težko nam bode ločiti se od velezaslužnih in občepriljubljenih oo. frančiškanov, ali če tudi hodemo morali posloviti se od njih, in če se uže moramo udati v neugodno usodo, ostane nam jedino ta želja, da bi na njihovo mesto dobili vredne zastopnike tega poklica za novo našo šolo. Pričakovati nam je tedaj, da se slavna vlada domisli, da je Kamnik zlasti v zadnji dobi v vsacem obziru narodno mesto postalo in kot tako staviti sme na više mesto važne zahteve; za tega delj bi opominjali, da nam ne skruni dež. šolski svet naših opravičenih želja in zahtev, ter da nam pošlje učitelje, ki bodo na našej narodnej šoli vredni zastopiti svoje mesto, da se tem načinom izognemo v prihodnje vsekake neprilichnosti strankarstva. Zagotoviti moramo, da bi kaki udje tistega demonstrativnega „Schulvereina“ pri nas ne došli dobro. Zahtevamo, naj slavna šolska oblast pošlje nam čisto narodne učitelje, katerih smoter ne bode sejati v srca naše mladine nemške popačenosti. O pravem času izrekamo tu javno, da bi tako seme pri nas ne našlo rodovitnih tal, ter bi bile vse njihove namere prazne; mi pa bi ne trpeli tacega in bi na najvišje mesto krepko potrkali, da nam jedenkrat za vselej mir naredo v deželi, ker siti smo uže večnih preprirov od onih zagrizencev, ki so nam zopet postavljeni gospodarji! — Dovolj zdaj!

Iz Ajdovščine 28. avgusta. [Izv. dop.] Mnogo beremo v časnikih o raznih veselicah, ki se napravljajo bodi si v spomin veljavnega moža, bodi si v korist „Narodnemu Domu“. Tu se zberó rodoljubi, tam dijaci, vsi z jeduo mislijo: koristiti narodu! Človeku srce veselja skaklja, ko čuje, da se tudi mladina poganja za sveto narodno stvar. A tega ne zapazimo ne pri dijakih na Primorskem, ne pri rodoljubih v Ajdovščini! Prvi spe večno spanje, nobeden se ne gane. Počitnice se približujejo koncu, radi tega nij mogoče zdaj se ganiti, a mogoče pa je, dijaci, da se snidete 8. septembra v dan „malega Šmarina“ v Vipavi in se pogovorite, kje in

kako bi bilo mogoče prihodnje leto prirediti veselico. Dijaci, ganite se vender jedenkrat, da si rešite čast, pokažite z ravnanjem ne samo z besedo, da ste vrli in zvesti sinovi majke Slave!

Kaj pa rodoljubi v Ajdovščini? — Na vseh straneh Slovenske nabirajo se darovi za „Narodni Dom“. Najmanjša vasica prida svoj del, mal ali velik; za vsak najmanjši dar jej je ves narod slovenski hvaležen. Kaj pa Vi, odgovorite Ajdovci mojemu vprašanju: Kaj ste darovali? Središče vipavske doline mirno stoji na desnej strani Hublja in se ne zmeni za to, kar se godi po slovenskem svetu! Gotovo ne bode vesel narodnjak. prišedši v Ajdovščino bodi si po dnevi ali na večer. Po dnevi mu bodo trpele oči, ko bode v slovenskem selu čital nemške in laške napise po noči pa bode poslušal sprehajajoče se gospice kramljati, kadar hočeje biti prav „dol spustljive“ po ajdovsko, če so malo bolj „nobel“, po nemško in kadar so prav zeló „nobel“, pa italijansko. In če to še nij dovolj, poslušaj ajdovske fante, kako jim gre italijanščina v slast, kako navdušeno popevajo „Aha, far l' amor“ itd. — Rodoljubi v Ajdovščini! postavite v lepih prostorih „Edinosti“ pušico, kamor bi vsak premožen zamogel vreči svoj dar in določite, da vsakdo, ki po nepotrebnem govori nemški ali italijanski, bodi si brdka gospica ali nadepoln mladenič, za kazen plača malo svotico v pušico za „Narodni Dom“. Tako boste v kratkem imeli izdaten znesek, nemščina in italijanščina bosta izginili in Ajdovščina se bode smela v kratkem ponášati, da je skozi in skozi narodno zaveden kraj.

Iz Sevnice pri Savi 27. avgusta. [Izv. dop.] Dunajski list „Tribüne“ je jedenkrat prinesel pod naslovom „Politische Übersicht“ neko razpravo o nemškem „Schulvereinu“. Ta list smatra tedaj to društvo kot politično, in po zakonu se takih političnih društev ženski spol in možje tujemstva (Ausländer) ne smejo udeleževati. Vprašanje tedaj nastane: Se li nij imenik udov tega političnega društva sevniskega poslal c. kr. okrajnemu glavarstvu, kajti v imeniku se nahaja več osebja ženskega spola in tudi jeden Würtemberžan, g. Telefant iz Reichenburga. Tukaj se je uže začelo nekoliko agitirati za nemško šolo, ter otroke love po ulici, da bi jih vneli in vjeli za nemško šolo. Prosimo tedaj gosposko in vprašamo, nij li to „Nationalitäten-Schwindel“? Se li ne pokvari šolska mladež po takem beganji, se li ne pokvari po takem početji sočutje do bližnjega, do lastnega svojega naroda? Kaka vzgoja je to? Li ne bode prepri nastal mej otroci in starši?

In predno se nemška šola v Sevnici dovoli, se ne bode poprej povpraševal okrajni in krajni šolski svet, če je taka šola in taka politična agitacija pri nas dopustna? Ali nijmamo Sevnicanje lastno trirazredno od vlade vpeljano šolo, in če ta v katerem obziru ne ugaja, pa se obrnite do gosposke, da potrebne preuredbe ukrene! Samo dva možiceljna, politična agitatorja imamo, za katera res nobeden ne mara, ker sta se dozdej še vsikdar kot nam sovražna nasprotnika kazala, ter delata zdaj, ker sta osamljena, politično demonstracijo. Na Hrvatskem se je protinarodno osebje v malih mesecih odstranilo, ko so vladale take homatije, kakor pri nas, in tudi mi se moramo otrestiti tujcev, ki razvoj našega milega naroda le ovirajo in hočejo, da bi mi v temi ostali. Dosti naše zemlje so nam uže naši sovražniki od Gradca do Spielfelda, celo do Pesnice odgrizli ter nam uže Maribor okužili, a zdaj ne bomo in ne smemo pustiti tako dalje.

Dragi rojaki, moralo se bode jedenkrat energično postopati kakor na Hrvatskem, kajti Nemci in nemškutarji so nam uže tako predrzni, da nam kvarijo socialno življenje in vspešno in naravno vzgojo naše mladeži. Sevnicanje pozor! Ne dajte se zapeljati takemu možu, ki vam pri vsakej priliki hrbet kaže ter za vas ne mara, ki je slovenskega rodu, pa je vero in narod zatajil ter živi zdaj samotarno, ne verujete in ne uklonite se možu, ki vam je vaše dobljene pravice pri mostu vzeti in kratiti in zopet celo mostnino našemu trgu in okolici vpeljati hotel, le da bi se on zastonj ošabno čez most na sprehod voziti zamogel. So li to vaši pri-

jatelji? Bog jih naj odnese v nemško Walhallo, da se v Sevnico zopet vrne nekdanji mir narodnega razvitja in poštenega socialnega življenja!

Iz Trsta 26. avgusta. [Izv. dop.] Časnikom je Trst zdaj mastna paša, vse križem pisari o tržaških razmerah, to se ve, da židovski listi cikajo na Slovence, češ, zdaj bi pa uže radi imeli kacega slovanskega namestnika, kajti židovski listi se uže boje za svoje pristaše lahone in irredentarje. Noben Slovenec sa ne boji namestnikov, naj so uže Nemci ali Magjari, samo, da so pravični, da ne zatirajo naroda, da ne ponemčujejo. Nas kot orožje za svojo rabo tudi naj bolj zviti dobili ne bodo.

Na predvečer cesarjevega rojstnega dne, kakor drugi dan niso igrali v gledališči laški igralci, ker jim je migljaj irredente tako ukazal. V soboto pa bi bilo prišlo do velike demonstracije, ako bi ne bili naši rodoljubi to zaprečili in odsvetovali, kajti lahko si mislite, da bil bi nastal polom v gledališči, kakor hitro bi se bil dvignil zastor. Najmanjša iskrica od slovenske strani, vpalila bi stvar tako velikansko, da se še preračunati ne da. Zato so pa lahoni tiho v svojih lupinah in le slovanski element drži jih v brzdah.

Bajoneti in policija so le momentanno koristna, al slovanska pest imponira, to je speči lev, če se ta prebudi, potem bi bil polom, ki bi moralno kaznoval tiste, kateri v istini zaslužijo. Plačani bodo z navadnim narodnim denarjem. Še se niso zacelile rane od leta 1868, še je v živem spominu 12. — 13. in 14. junij in ta spomin ostane v srcih vseh tržaških Slovanov. Grof Taaffe se je le malo bavil tukaj, pa je mnogo izvedel, česar bi po referatih ne bil; v marsikateri stvari se je prepričal sam, lahko si bode zdravila poiskal za okuženo gnezdo, katero bode treba radikalno zdraviti. Očistiti je najprej treba v c. kr. uradih, koliko irredentovcev uživa v Trstu cesarski kruh, kateri so le po protekcijah zlezli v urade. Prihodnji državni zbor bode v tej stvari jako zanimljiv in ustavoverna stranka bode zopet ob jedno krinko prišla, pod katero so bili najostudnejši izrastki okuženosti na račun Slovanov. Dokler bode Trst z okoličano sam zase in ne bode spojen z jedno sosednih dežel, nij upati boljšega. Zopet bodo donele besede Vodnikov: Ilirija vstan'! To gaslo pa je pogubno za irredento in mora se zvršiti, prej ali slej.

Priprave za slavnost „Delavskega društva“ dobro napredujejo, praški in dunajski Sokol počastila bosta to slavnost. Kaj pa ljubljanski pevci? vprašujejo sem ter tja narodnjaki, katerim se pa ne more odgovora dati. Upamo pa, da se bodo še v zadnjem času vender le odločili, da počastijo in sodelujejo pri slavnosti, saj bode zagrebški „Kolo“ še od delj prispel na Adrijo.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnjo številko našega lista zaplenilo je državno pravdnništvo zaradi uvodnega članka „Okrajno šolsko nadzorništvo na Kranjskem II.“.

— (Gosp. dež. predsednik Winkler) odpotoval je na Notranjsko ogledovat, kakšno je in kako napreduje tamošnje gozdarstvo.

— (Ljubljanski mestni odbor) ima v četrtek 31. avgusta 1882 ob 5. uri popoldne v mestni dvorani sejo, na katere dnevem redu so: 1. Naznanila prvosedstva. 2. Deželnega odbora kranjskega dopis o praznovanju šeststoletnega združenja Kranjske z deželami Habsburške vladarske obitelji. 3. Naknadna volitev dveh mestnih odbornikov v stavbeniski in po jednega v odsek za uboge pa v policijski odsek. 4. Personalnega in pravnega odseka poročili: a) o prošnji Josipa Viktorja Withalma glede vkvartiranja vojakov v Kolizeji; b) o prošnji ravnateljstva Trnovske meščanske vojašnice za oproščenje vojašničnih lastnikov od splošnega plačila za kvartiranje vojakov. 5. Finančnega odseka poročili o škontriranju mestne blagajne 20. aprila in 22. avgusta letos. 6. Finančnega odseka poročilo o izjavi vodstva južne železnice, da hoče 3000 gold. pridati za kanal skozi bodočo Resljevo cesto. 7. Policijskega odseka poročili: a) o prošnji nekaterih krčmarjev in obrtnikov, da bi se

sejm za prašičke zopet prestavil na žitni trg; b) o prošnjah Avgusta Drelseja, Ivane Tavčarjeve in Marije Doganove za oproščenje od pasjega davka in naloženih kaznij. 8. Šolskega odseka poročilo o predlogu mestnega odbornika dr. V. Zarnika glede učnega jezika v mestnih ljudskih šolah. 9. Šolskega odseka nasveti o popolnjeni mestne dekliške šole in event. o napravi novega šolskega pohoštva za 5. razred. 10. Šolskega odseka predlog o podeljenju štipendija za obiskovanje državne obrtne šole v Gradci. 11. Šolskega odseka poročilo o prošnji ravnatelja Andreja Praprotnika zaradi stanarine. — Po končanem tem dnevnem redu javne seje bode mestni odbor še reševal v tajnej seji razne prošnje o remuneracijah, podporah in predujmih.

— (O mestnih volitvah v Rudolfovem) čujemo, da se zá-nje narodna stranka dobro pripravlja in organizira. Želimo vso srečo.

— (O potovanju cesarja in cesarjeviča v Trst) naznanja polu-uraden tržašk list to-le: Cesar dojde v 8. dan septembra v Celovec, ostane tu dva dni in se potem popelje preko Trebiža in Predila v Bovec, kjer bode prenočil. V drugi dan poda se preko Kobarida v Gorico, kjer ostane 13. dne pr. m. in se na to v 14. dan septembra odpravi preko Nabrežine in Divače v Pulj. V Pulju bavi se bo v 15. in 16. dan septembra, da si tanje ogleda nove trdnjave tamošnjega pristanišča. V nedeljo, 17. dan septembra meseca, dojde presviti cesar po morji v Miramare. — Cesarica in cesarjevič s soprogo pridejo pa najbrž v 16. dan septembra zvečer v Miramare. Nasleduje tri dni nameravajo visoki gostje potem prebiti v Trstu, oziroma v Miramare.

— (Veleč. gospod Peter Urh v Novem Mestu.) Prijatelj nam piše od tamo doli: „Na banketu, ki vršil se je v oslavljenje prihoda novega prošta, veleč. gospoda Petra Urha, oglasil se je omenjeni gospod večkrat za besedo. Prvi govor imel je v latinskem jeziku, preslavljaje vrhovnega cerkvenega poglavarja, po tem v nemškem, napivaje presvitemu cesarju, in konečno v jeziku slovenskem, spominjaje se Krizostoma, knezoškofa ljubljanskega. V drugem govoru je gospod proš posebej poudarjal, da je slovenskih staršev sin, da ljubi slovensko svojo domovino, in da mu bode vedno skrb, po močeh svojih delovati za jezik in slovstvo naroda slovenskega. Tretji govor pa je veljal meščanstvu in njega častnikom. Vse te besede bile so globoko premišljene in duhovite in posebno dobro déle vsemu društvu. Na banketu prepevali so h koncu tudi slovenske narodne pesni. — Bog pozivi našega novega prošta!

— (Slavnost blagoslovljenja zastave) „slovanskega delavskega podpornega društva“ v Trstu dne 10. septembra t. i. bode krasna. — Od vseh stranij se oglašajo deputacije in društva z zastavami v udeležbo. — Včeraj je tudi slav. vodstvo južne železnice dovolilo za ta dan posebni vlak iz Ljubljane v Trst, kojemu je cena na polovico znižana. Vozne karte imele bodo veljavo osem dni in se bode vsakdo vrniti znal, kadar in s katerim vlakom mu bode drago, iznimši brzovlake in kurirje. — Posebni vlak bode iz Ljubljane odpeljal se v noči od sobote na nedeljo in prišel v Trst okolo osme ure v nedeljo zjutraj. Tako bode ondu vdeležencem ves dan na razpolaganje in bo mogoče vsakemu pri tej priliki ogledati si ob jednem tudi tržaško razstavo. — Ker je ravno zdaj ta slavnost za Trst posebne važnosti, želeli bi bilo, da se ta dan ondu zbere na tisoče Slovanov iz vseh krajev našega cesarstva.

— (Redka poštenost.) Na prostovoljnem dražbi je nedavno nek gospod v Ljubljani kupil staro omaro, katero je izročil znanemu mizarju, da jo popravi. Ko se mizar spravi nad omaro in začne žagati neko deščico, najde h krati za 500 gl. vrednostnih papirjev, katere je takoj nesel pravemu lastniku nazaj. Po slednjem ponujano najdnino 50 gl. vzprijel je mizar stoprav po dolgom prigovarjanju.

— (Tatvine.) Pretečeni teden so tatovi pri Ahlinu po domače Svečarji na Karlovski cesti na griču po noči hlapcu ukradli škrinjo. Nesli so jo

na Grad in tam razbili, iz nje pa ukradli vrednosti kakih 100 gl. Tatove, ki so iz Šiške doma, so žandarji včeraj ujeli in zaprli. — Na Igu pri Žašarji pa je ukradel neznan tat konja, vrednega 100 gold.

— (Atentat lahonov v cerkvi.) Na otoku Barbana stoji stara cerkev Matere Božje; ta otok je blizu Grada, tedaj v avstrijske Furlaniji. Naši okoličanski in goriški Slovenci kaj radi romajo na ta otok. A lahoni, sovražniki božjih hramov, poskusili so te dni še grši atentat v Barbani, nego je bil oni v Trstu. Nek lahon je podaril cerkvi dve veliki sveči. Okolnost, da sta bili sveči nenavadno težki, vzbudila jo sum ondotnega župnika, vsled česar je dal on sveče razdreti; in kaj so našli v svečah: tako množino dinamita, ki bi bila utegnala, ako bi bili prižgnili sveče, napraviti največo nesrečo. — Če se ne motimo, pripetilo se je pred leti nekje na Furlanskem tudi kaj jednacega, menda prav v Barbani. — No, lahoni kmalu prekosé nihiliste. Prav za prav je akcija nihilistov laška iznajdba; tam so od nekda doma takozvani „camorra“ in „carbonari“.

— (Iz Ilirske Bistrice) se nam piše v 28. dan t. m.: Pri volitvi občinskega zastopa so bili dne 27. t. m. pri nas izvoljeni: za župana g. Aleksander Ličan, trgovec in posestnik, za svetovalca gg. Josip Valenčič, c. kr. poštar in J. Spilar, posestnik.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 30. avgusta. (Oficijelno). Preštevilna sovražna sila napala je 28. t. m. zvečer angleške postojanke pri Kassasinu. Ko je došla pomoč, naskočila je angleška pehota sovražnike v fronti, konjica na krilu, usmrtivši veliko število sovražnikov. Arabi bil je na bojišči navzočen. Pod zaščito noči rešil je sovražnik kanone, popustivši vso municijo na bojišči. Angleži izgubili so 69 mrtvih in ranjenih.

Atene 29. avgusta. Mej turškimi in grškimi vojniki bil je boj, 7 mrtvih, 12 ranjenih. Grška vlada odposlala je dve bateriji in dve kompaniji v Volo.

Ismajlja 29. avgusta. Ujeti Mahmud Fehmi pripoveduje, da vlada v Arabijevev ostrogu nezadovoljnost in insubordinacija.

Limerick 29. avgusta. Ker se je odpuščilo pet konstablov, ki so agitirali za povišanje plače, nastal je „strike“ 60 konstablov; tudi po drugih mestih v Irske se dela za „strike“ konstablov.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
25. avgusta	Ob 7. uri zjutraj	732.12 mm.	+ 19.2° C	brez vetrije	oblačno	42.90 mm. dežja.
	Ob 2. uri popoldne	733.56 mm.	+ 19.4° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	Ob 9. uri zvečer	734.04 mm.	+ 15.0° C	brez vetrije	oblačno	
26. avgusta	Ob 7. uri zjutraj	731.96 mm.	+ 15.4° C	brez vetrije	oblačno	29.30 mm. dežja.
	Ob 2. uri popoldne	730.88 mm.	+ 22.6° C	brez vetrije	oblačno	
	Ob 9. uri zvečer	730.44 mm.	+ 17.4° C	slaboten jugozahod	oblačno	
27. avgusta	Ob 7. uri zjutraj	729.71 mm.	+ 13.4° C	slaboten jugozahod	oblačno	27.5 mm. dežja.
	Ob 2. uri popoldne	729.61 mm.	+ 13.2° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	Ob 9. uri zvečer	731.37 mm.	+ 11.0° C	slaboten jugozahod	oblačno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk je povsod precej močno pal, toda močnejše na zahodu kot na vzhodu; vsled tega je postal zopet enakomernejše razdeljen in je znašal razloček mej maksimumom in minimumom 5 mm. Vetrovi so postali povsod močnejši in so prevladovali zahodni vetrovi. Temperatura je še vedno nizka in stoji precej močno pod normalom; razloček mej maksimumom in minimumom je znašal 10° C. Nebo je bilo povsod ali popolnem ali pa saj deloma oblačno; vreme zelo nestanovitno; večkrat pa celo deževno, posebno v planinskih okrajih zahodne polovice.

Tržne cene v Ljubljani

dné 30. avgusta t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	96
Rež,	5	36
Jčmen	4	23
Oves,	2	76
Ajda,	5	53
Proso,	5	53
Koruza,	6	80
Leča	9	—
Grah	9	—
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	3	—
Maslo, kilogram	—	94
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	80
„ poven,	—	78
Surovo maslo,	—	78
Jajca, jedno	—	2 ³ / ₉
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	60
Svinjsko	—	60
Kostrunovo	—	28
Kokoš	—	35
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	50
Slama,	1	60
Drva trda, 4 kv. metre	6	—
„ mehka, „	4	—

Dunajska borza

dné 30. avgusta.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	75	kr
Srebrna renta	77	25	„
Zlata renta	95	20	„
1860 državno posojilo	130	50	„
Akcije narodne banke	825	—	„
Kreditne akcije	312	75	„
London	118	45	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	42	„
C. kr. cekini	5	60	„
Nemške marke	57	80	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	120	„
Državne srečke iz l. 1864	100	172	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	—	„
Ogrska zlata renta 6%	118	75	„
„ 4%	87	85	„
„ papirna renta 5%	86	80	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	30	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	75	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	25	„
Kreditne srečke	100 gld.	178	—
Rudolfove srečke	10	21	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	121	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	229	—	„

Zahvala.

Podpisana šteje si v dolžnost, vsem, ki so se udeležili pogreba našega nepozabljivega soproga in očeta, gospoda

JAKOBA JEREBA,

za mnoge darovane krasne vence, posebno pa čast. gg. tovarišem njegovim ter čast. gg. pevcem za njih ginljivo petje izrekati najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, v 29. dan avgusta 1882.

Žalujoča rodbina.

Potrjim sreem javljata podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti predragega jim soproga, oziroma očeta, g.

Janeza Kadivca,

trgovca z usnjem in hišnega posestnika,

ki je danes ob 1/2. uri popoldne po kratkejši pa hudejši bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 61. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše v Slonovih ulicah št. 36.

Sv. maše za dušo preblazega ranjčega se bodo brale v tukajšnji frančiškanski cerkvi.

Dragi pokojnik bodi priporočen blagemu spominu.

V Ljubljani, v 28. dan avgusta 1882.

Marija Kadivec, Antonija Kadivec,
soproga. hči.

V a b i l o

k

otvorjenju in prvemu občnemu zboru čitalnice šaleške doline.

Udeležiti se telovadno društvo „Savinjski Sokol“ z godbo in pevskim zborom.

Slavnost se vrši na vrtu gostilne g. M. Tajnika v Družmirji pri Šoštanji v 3. dan septembra t. l.

Vspored:

1. Sprejem „Savinjskega Sokola“ ob 3. uri popoldne.
2. Pozdrav došlim gostom.
3. Volitev čitalničnega odbora.
4. Slavnostni govor.
5. Zabava s petjem in godbo.

(533—1) Osnovni odbor.

Koncipijenta,

stenografa

obeh deželnih jezikov v besedi in pismu zmožnega, — ev.

išče notar Baš v Celji. — Ponudbe s pričevali naravnost.

(557—1)

Učenca,

starega od 13—15 let, ki zna slovenski in nemški, vzprejme takoj v svojo štacuno z mešanim blagom

(556—1) lg. Al. Jelovšek na Vrhniki.

Prodaja vina.

1881ega leta belo in radeče	gld.	11.—
1879ega leta belo in črno	„	15.—
1876ega leta belo in črno	„	19.—
1881ega leta prave tropine	„	33.—
1880ega leta pravi slivovec	„	40.—

hektoliter ponuja

Jos. Kravagna,

(552—1) hišni in gruntni posestnik v Ptui.

Izvrstno in močno

(554—1)

črno dalmatinsko vino,

100 litrov gld. 19.—, 56 1/2 litrov ali 1 vedro gld. 11.50, iz Ljubljane-Šiške, brez fana, pa le v sodih, priporoča

A. HARTMANN,

v Tavčarjevi palači, Marije Terezije cesta.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživiljajoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

! Najnovejšo spričalo. !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim uspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem (466—6) Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“,

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Le petdeset novcev

velja jeden loz velike

50 tržaške razstavine loterije.

novcev

LOZI

velike

tržaške

razstavine

loterije.

Ti lozi dobivajo se v vseh menjalnicah, pri blagajnicah železnice in parobrodskih postaj, c. kr. poštah, gradbi in tobakarnah, loterijskih kolekturah in drugih prodajalnicah avstr.-oger. monarhije.

Obširna ta loterija ima

1 glav. dob. 50.000 gld. v gotov.

1 „ „ 20.000 „ „ „

1 „ „ 10.000 „ „ „

dalje še drugih velikih dobitkov, vrednih po 10.000, 5000, 3000, 1000, 500, 300, 200, 100, 50 in 25;

vseh vкуп tisoč očičajalnih dobitkov vrednih

goldinarjev 213.500 goldinarjev,

Tudi še mnogo drugih jako dragocenih dobitkov, taci stvari, ki so izpostavljene in so jih darovali razstavljalec.

Kdor hoče razprodajati, obrne naj se takoj do loterijskega oddelka tržaške razstave, 2. Piazza Grande, v Trstu.

Kdor si naroči posamične loze, dodani 15 nov. za poštarino. (513—6)

Lozi dobivajo se v Ljubljani pri

sl. kranjske eskomptnej banki, Jan. E. Bučarjevih naslednikih, Edv. Mahru in J. C. Luckmannu.

Važno za kmetovalce!

Marsikateremu gotovo v veliko olajšavo prodajajo se tudi na obroke po prav ugodnih pogojih dobro znane

Lanz-ove

ročne mlatilnice, slamoreznice itd.,

katerih se je v malo letih izdelalo in razpečalo ogromno število 98 tisoč komadov, kar je gotovo najboljšo spričevalo in priporočilo. — Tedaj na noge! Združite se po dva ali več skupaj in ne zamudite ugodne prilike, kajti korist glede dela in časa je tolika, da se kupljeni stroj prav kmalu sam izplača.

Pojasnila in ilustrovane cenike brezplačno razpošilja

zastopništvo in zaloga pri A. Debevcu

v Ljubljani, Rimska cesta št. 19.

(448—16)

Zaloga

najboljših alopaticnih in homeopatičnih zdravil. Zdravilstvene posebnosti. Rudninske vode. Dišave.

Naročila se proti poštnemu povzetju točno izvršujejo. (451—7)

Razprodaja

nekdaj Janez Jamškove zaloge

suknenega, platnenega in kramarskega blaga

pod trančo štev. 2

traje samo še

(555—1)

do 12. dne septembra.

„JANUS“

vzajemna zavarovalnica za življenje na Dunaji.

Ustanovljena 1839.

Stanje konec 1881. leta:

Zavarovan kapital v 25,151 policah	Izplačanih za l. 1881	gld.	403.943
Rezervni fond	Izplačanih iz za ustanovljenja čez	gld.	7.000.000
Čisti dobiček (100%) razdeli se vsako leto mej članove in za leto 1882. znaša ta	Dobiček za l. 1881	gld.	158.190

22% letne premije.

V zadnjih 10 letih povrnilo se je po čez 20% premije.

Za naročila priporoča se

glavna agentura za Kranjsko

v Ljubljani, Mestni trg 14, II. nadstropje.

B. Zegner.

(479—7)